

6 Ocak 2013 - Basın Açıklaması

Taksim Platformu Taksim'de uluslararası mimarlık yarışması istiyor.

Haliç Metro Köprüsü'nde inşaatın ilerlediğini, ancak Taksim'de henüz proje aşamalarının sonuçlanmadığı için önemli bir fırsat bulunduğunu belirten Taksim Platformu, İstanbul'un en önemli kamusal alanının bir bütün olarak yarışmaya açılmasını istiyor. Yarışma düzenlenmesinin bu kamusal alanın kullanımı için yeni fikirlerin ortaya çıkmasını sağlayacağını, aynı zamanda da kentin içindeki bu devasa kamusal alandaki yönetim işlevlerinin daha başarılı bir şekilde tanımlanmasına yol açacağını belirtiyor.

Taksim Platformu, projelerin yalnızca uygulama üzerinden tartışılmasını sorunlu buluyor. Uzmanların ve uzmanlık kurumlarının planlama, kurgulama aşamasında sürece katılmalarının zorunlu olduğunu ifade ediyor.

Taraf gazetesinde 31 Aralık 2012 Pazartesi günü yer alan röportajında mimar **Hakan Kıran** "başka türlü bir köprü olamayacağını" iddia ediyor. Bu görüşünü "anlatmak için de üzerine çıkıp kendisini yakacağını" söylüyor. Uygur bir ülkede herkes fikirlerini ifade etme özgürlüğüne sahip olmalı. Şiddete ihtiyaç duyulmamalı. Kıran'ın, böyle bir deneyime sahip olmasa da, dünyanın en önemli tarihsel mirasının bulunduğu bir yerde bir köprü yapmayı hayal etme hakkı elbette var. Ancak "benim fikrim geçerlidir, başka bir fikir olamaz" demeye kimin hakkı olabilir?

Hakan Kıran'ın tasarladığı ilk köprüünün boynuzlarının tek tarafta yer aldığını ve 165 metre yükseklikte olduğunu hatırlatalım. Aradan geçen süre içinde Kıran tarafından kamuoyuna "UNESCO uzmanı" olarak tanıtılan, kendisinin ise "proje müellifi olarak görev aldığını" söyleyen İtalyan Mimar Enzo Siviero, köprüünün taşıyıcılarının boylamasına yerleştirilerek, açıklığın üçe bölündüğünü ve yüksekliklerinin azaltıldığını belirtiyor. Demek ki Kıran'ın hayal ettiği köprü tasarımı, iddia ettiği gibi alternatifsiz değil. Buna rağmen yaptığı tasarımı Kıran nasıl oluyor da, iktidarın gücünü arkasına alarak "alternatifsiz" olarak tanıtıyor?

Kıran belli ki sıranın kendisine geldiğini düşünüyor. Ancak bu konuda yalnız değil. Başka bir mimar, **Halil Onur**, Habertürk gazetesine 28 Kasım 2012 tarihinde verdiği röportajda Taksim'deki düzenleme için "Yarışma yapılmasını teklif ettim ama Büyükşehir ihale usulünü tercih etti. Onlar önerdi, ihaleye girdim ve projem kazandı." diyor. Aynı zamanda Büyükşehir Belediyesi tarafından atanmış bir yönetici olan bu mimar nasıl "kazanmış"?

1. Bu yarışma ne zaman, nasıl açılmış ve nerede ilan edilmiş?
2. Kazanan projeyi hangi üyelerden oluşan seçici kurul değerlendirmiş?
3. Diğer (kazanamayan) projeler neler ve mimarları kimler?

Madem İstanbul'un en önemli kamusal alanını yeniden biçimlendirecek bir projeden söz ediliyor, o zaman herkesin bu soruların cevabını bilmeye hakkı olmalı. Taksim Gezisi'nin yerine 1939 yılında yıkılan kışlanın bir benzerinin yapılmasının istenmesine, bu isteğin dile getirilmesine elbette ki kimsenin bir diyeceği olamaz. Bu fikri hiç benimsemesek de, önerisinin özgür bir ortamda tartışmaya açılmasını destekliyoruz. Ama Halil Onur istemekle kalmıyor, yöneticilerle ilişkilerini kullanarak "kendi projesinin kazandığını" ve "en iyisini yapacağını" açıklıyor.

Soru işaretleri azalacağına çoğalıyor: Henüz ortaya çıkmamış olan bir fikir ürünü, bir proje bir ihaleyi nasıl kazanabilir? İhale ile ancak kereste, çimento, demir satın alınabilir. Ya da tamamlanmış bir proje uygulanmak, inşa edilmek üzere ihale edilebilir. İhale kapalı uçlu bir süreçtir; farklı proje

seçeneklerini, tekliflerini içeren bir yöntem değildir. O zaman sormazlar mı, daha ortaya çıkmamış bir proje bir ihaleyi nasıl kazanabilir?

Röportajda bu soruların cevapları yer almıyor. Yer almıyor, ama mimar kamuoyunu ferahlatıcı açıklamalar yapıyor. "En iyisini yapacağımı" iddia ediyor: "Daha ne istiyorsunuz, ben en iyisini yapacağıma göre" diyerek bizim de "ha öyle mi, tamam" dememizi bekliyor. Peki bu mimarın en iyisini yapacağından kim, nasıl emin olacak? Bu projenin "en iyisi" olduğuna nasıl karar verilmiş?

Bu çaptaki projeler için genellikle proje yarışması düzenlenir. Geniş katılımlı bir yarışma için yeterli zaman yok diyelim; bu takdirde yarışmaya katılması istenen mimarlar bu konuda deneyimli, hakem rolü oynayacak kişi veya kuruluşlar aracılığıyla seçilir. Ortaya konan proje alternatifleri açık bir şekilde tartışılır, geliştirilir. Ve bu durumda bir mimar "benim projem kazandı" diyemez, olsa olsa "beni seçtiler" diyebilir.

Söz konusu mimar da bu ihtiyacı hissetmiş olmalı ki, projesi sanki yetkili bir kurulca onaylanmış gibi, Mimarlar Odası'nın da görüşünü aldığını söylüyor. Mimarların meslek kuruluşu acaba bu projeyi onaylamış mı? Mimarın beyanlarında bu önemli bilgi de yer almıyor.

Ancak iş bununla da bitmiyor:

Mimarın açıklamalarından projenin kendisine hangi yöntemle verileceği konusunda yönetimle görüştüğü anlaşılıyor. Zira kendisi zaten şu anda Büyükşehir Belediyesi'nin bir çalışanı. Görevi gereği proje ihalesini gerçekleştiren birimle teşriki mesai içinde. Ayrıca bu mimarın Büyükşehir Belediyesi'nden başka pek çok proje işi aldığı da biliniyor. Bu durumda, söyledikleri kafalarda şöyle sorular uyandırmıyor mu?

1. Acaba mimar, 70 yıl önce yıkılan kışlanın yeniden inşasını kendisi mi teklif etmiş, yöneticileri kendisi mi ikna etmiş?

2. İBB'nin yaptığı açıklamada "mimarın 22.11.2011 tarihinde işe başladığı" bildiriliyor. Öte yandan kışlanın yapımı ilk olarak 8 Temmuz 2011 tarihinde kamuoyuna tanıtılan 61. Hükümet programında yer alıyor. Böylece, "ihaleyi kazandığı iddia edilen proje" mimar daha işe başlamadan tam dört ay önce açıklanmış olmuyor mu?

Haliç Köprüsü'nün inşaatı ilerledi, ama Taksim'de (Cumhuriyet Caddesi-Tarlabaşı Bulvarı tüneli dışında) meydan düzenlemesi ve kışla inşaatı henüz başlamadı. Madem bu mimarlar kendilerine bu kadar güveniyor, o zaman kayırmacı ilişkilere ve kandırmacalara meydan vermeden, Taksim için bir uluslararası mimarlık yarışması düzenlensin. Bu üstün yetenekli mimarlar buyursunlar, fikirlerini sergilesinler. Kazanırlarsa, üstlerine benzin dökmeden, oralarını buralarını yakmadan kamuoyunun karşısına çıkıp göğüslerini gere gere, "bu projeyi ben yaptım ve hiçbir kayırmacı ilişki, kandırmaca olmadan ben kazandım" diye övünsünler. Hodri meydan. Taksim'deki projeyi kendimizi ve şehrimizi yakmadan, yıkmadan çözmeye hazır mısınız?

TAKSİM HEPİMİZİN!

info@ taksimplatformu.org

www.taksimplatformu.org